

Architektura a projekce scházejí na úbytě



Author: Sf/pb | Published: 18.02.2015

„Podle naší nejnovější analýzy najde 40 % vysokoškoláků po nástupu na výplatní pásce dokonce částku nižší než 20 000 korun hrubého včetně bonusů a benefitů. Výplata dalších 45 % zaměstnanců v těchto profesích se pohybuje mezi 20 000 až 25 000 korunami,“ popisuje výsledky výzkumu Jiří Vacek, ředitel CEEC Research. O něco málo lepší je přitom - v porovnání s pozemním stavitelstvím - situace v oblasti navrhování a projektování inženýrských staveb. V tomto oboru dostane pětina nastupujících 25-30 000 korun.

„Samozřejmě, že s ohledem na růst tržeb dochází k tlaku na růst mezd, nicméně s ohledem na cenovou úroveň na trhu projektových prací a nejistotu ohledně dalšího vývoje trhu nejsme schopni mzdy výrazně navyšovat,“ upozorňuje Petr Matyáš ze společnosti di5 architekti inženýři. S jeho názorem nesouhlasí architekt Michal Šourek ze společnosti MS architekti: „Tlak na růst mezd není. Jako šéf ateliéru ani jako praktikující architekt z toho radost nemám. Odráží to dlouhodobě tristní situaci oboru, který je systematicky podfinancovaný. Jeho ekonomickým motorem je švarcsystém, laciná práce stážistů a protekcionismus při získávání zakázek. Přitom je to obor, který ve skutečnosti nese rozhodující díl odpovědnosti za kulturu společnosti i za udržitelný rozvoj. Jeho stav je však neudržitelný. Entuziasmus kreativních architektů, kteří výkonem svého povolání ekonomicky poškozují své rodiny, není možné zneužívat donekonečna.“

Zmařené státní investice

„Nízké ceny, a tím zapříčiněné nízké mzdy, se podepisují na rozsahu projektové dokumentace, s kterou jsme nuceni pracovat. Fenomén nejnižší ceny se v projekčních pracích zásadně odrazí zejména u těch investičních záměrů, kde projekční práce jdou v soutěži za dodavatelem stavebních prací,“ doplňuje Robert Mikeš z divize Weber-Saint-Gobain Construction Products CZ. „Smutné je, že nejen nadaní mladí, ale i zkušení technici odcházejí z finančních důvodů mimo obor. Společenská prestiž projektanta není velká, finančně málo zajímavá, perspektiva zlepšení nijak zářná. Tudíž zde jde o absolutně zmařenou investici státu do technické inteligence, kterou nepodporuje, ačkoliv jde o významnou součást motoru ekonomiky, kultury národa a základu konkurenceschopnosti,“ shrnuje Pavel Havlíček, generální ředitel SUDOP Group.

Nízké mzdy = slabá atraktivita

Teprve až pětiletá praxe zaručí nadpoloviční většině (57 %) absolventů technických oborů stavebnictví příjem přesahující průměrnou hrubou mzdu, tedy dosáhnou úrovně 25 000 -35 000 korun. Pokud majitelé architektonického ateliéru nebo projekční kanceláře přijímají zkušeného člověka, nemohou mu nabídnout o moc víc. Jen každý desátý (12 %) dostane plat mezi 35 000 -40 000 korunami a jen tři ze sta se dostanou nad tuto hranici. „V rámci několikaleté devastace stavebnictví v minulých letech se tento obor stal neatraktivním. Mnoho lidí z oboru odešlo, pro studenty není projektování perspektivní. Vychovat projektanta trvá roky, a tak se snažíme o udržení těch kvalitních. Tlak tu samozřejmě je, životní náklady rostou. Selektivně hledáme v mzdových požadavcích rovnováhu, byť to není lehké,“ říká Ivo Kovalík, ředitel společnosti Arch.Design.

Slabá společenská prestiž

„Platy zkušených projektantů se mohou zdát vysoké. Desítky hodin přesčasů a obrovská technická odpovědnost, či buzerace a výhrůžky za 'nedostatky' ale zaplacené nejsou. Problém je v nízkých honorářích za projektové práce a zároveň ve vzrůstajících nárocích na projekty. Ještě štěstí, že většina projektantů své povolání miluje a považuje je za poslání,“ doplňuje Jaroslav Kupr, ředitel pražského ateliéru společnosti INTAR. Lukáš Hruboň ze společnosti Valbek v těchto souvislostech upozorňuje na „mimoekonomický“ faktor, který rovněž stojí za nízkým ohodnocením práce architektů a projektantů - a tím je nízká společenská prestiž těchto profesí: „Když si domů pozvu člověka na opravu kotle, zaplatím kolem tisícovky a pán je za čtyřicet minut pryč; když si necháte na autě vyměnit olej, zaplatíte za otočení šroubu na vaně opět něco kolem tisícovky a nikdo se ani nepozastaví. Když však napíšu do výběrového řízení hodinovou sazbu za odborníka s třicetiletou praxí, který je svým autorizačním razítkem odpovědný za stamilionové stavby, tak nemám šanci uspět.“

Foto: Sanja Gjenero/ Billy Alexander

18.02.2015 08:00, Sf/pb